

Ανακοίνωση. 16/09/2025

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στο Εύδηλο η ανοιχτή συγκέντρωση που διοργάνωσε η Κίνηση Πολιτών για την Προστασία των Ακτών της Ικαρίας (ΚιΠοΠΑΙ) στις 26 Αυγούστου 2025 με σκοπό την ενημέρωση των κατοίκων για τα δεδομένα και τις εξελίξεις στο θέμα της ρύπανσης των ακτών της βόρειας Ικαρίας από τη συνεχιζόμενη ρίψη στη θάλασσα όλων των λυμάτων των αποχετευτικών δικτύων Ευδήλου και Αρμενιστή χωρίς καμία υγειονομική επεξεργασία.

Αρχικά τονίστηκε πως η ίδια η ύπαρξη της Κίνησης οφείλεται στην ανεπάρκεια των αρμόδιων αρχών και θεσμών (τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, ελεγκτικοί και εποπτικοί μηχανισμοί και αρχές του κεντρικού κράτους κλπ.) να διαχειριστούν ένα βασικό ζήτημα όπως είναι η προστασία των ακτών από τα υγρά απόβλητα σε ένα νησί που δεν έχει κάποιες ιδιαίτερα ρυπαίνουσες παραγωγικές μονάδες.

Η θέση αυτή τεκμηριώθηκε με πλήθος στοιχείων από την διετή δράση της Κίνησης και με επίσημες εκθέσεις αυτοψίας με τις οποίες βεβαιώνεται η μη λειτουργική κατάσταση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων στον Εύδηλο και τον Αρμενιστή εδώ και αρκετά χρόνια.

Αναπτύχθηκαν οι προτάσεις της Κίνησης που συνοπτικά περιλαμβάνουν:

- Να ξεκινήσουν άμεσα οι εργασίες που απαιτούνται για να αποκατασταθεί η λειτουργία των υφισταμένων εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού στον Εύδηλο και τον Αρμενιστή σύμφωνα με τις ολοκληρωμένες προτάσεις των ειδικών μηχανικών.
- Δεδομένου ότι οι παραπάνω εγκαταστάσεις, ακόμα και αν επισκευαστούν πλήρως, είναι αμφίβολο αν μπορούν να αντέξουν περισσότερο από μία πενταετία, είναι απαραίτητο να επισπευστούν οι ενέργειες προκειμένου να κατασκευαστούν νέες σύγχρονες μονάδες.
- Για τις υφιστάμενες/επισκευασμένες και τις νέες εγκαταστάσεις στον Άγιο Κήρυκο και το Καραβόσταμο, είναι αναγκαία η εξασφάλιση συντήρησης και συνεχούς επιτήρησης της λειτουργίας τους, διαφορετικά είναι βέβαιο ότι θα καταστούν προβληματικές σε σύντομο διάστημα.
- Για την επιτήρηση της λειτουργίας όλων των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων του νησιού, τον έλεγχο της υγειονομικής κατάστασης των υδάτων στις ακτές αλλά και

τον συνεχή έλεγχο της ποιότητας του νερού στα δίκτυα ύδρευσης όλου του νησιού, είναι απαραίτητη η πρόσληψη στο Δήμο τουλάχιστον ενός ατόμου με την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση (Χημικός ή Χημικός Μηχανικός) και η δημιουργία εργαστηρίου για συνεχείς αναλύσεις πόσιμου νερού και υδάτων στις ακτές και την αυτόματη ανάρτηση των αποτελεσμάτων στον ιστότοπο του Δήμου.

Για την λήψη των παραπάνω στοιχειωδών μέτρων υγιεινής διαβίωσης των κατοίκων του νησιού είναι απαραίτητο ο Δήμος της Ικαρίας, ως κύριος αρμόδιος φορέας, να καταρτίσει ένα σχέδιο άμεσης εξεύρεσης των απαιτούμενων οικονομικών πόρων από τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης (τακτικός προϋπολογισμός, δημόσιες επενδύσεις, προγράμματα κλπ). Είναι πραγματικά θλιβερό να συνεχίζει να πορεύεται ο Δήμος χωρίς να αναγνωρίζει έμπρακτα, στον οικονομικό του προγραμματισμό, την ανάγκη να ξέρουν οι κάτοικοι τι νερό πίνουν και σε τι νερά κολυμπούν. Φυσικά, ούτε η «προληπτική» χλωρίωση του νερού ασχέτως της βακτηριακής του περιεκτικότητας ούτε περιστασιακά μπαλώματα τύπου «απόσμησης» στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων μπορούν να θεωρηθούν αποδεκτές λύσεις.

Έγινε αναφορά στα πρόσφατα βήματα που έγιναν από τον Δήμο, για την χρηματοδότηση της κατασκευής της νέας μονάδας επεξεργασίας λυμάτων του Γιαλισκαριού και της επισκευής/επαναλειτουργίας της υφιστάμενης μονάδας στον Αρμενιστή. Πρόκειται για αιτήματα που κατατέθηκαν, έστω και καθυστερημένα, και μένει να φανεί αν και πότε θα υπάρξει ανταπόκριση από το αρμόδιο υπουργείο. Ταυτόχρονα προκύπτει και το εύλογο ερώτημα: γιατί αργεί ακόμα η κατάθεση αντίστοιχου αιτήματος για την αποκατάσταση της λειτουργίας της εγκατάστασης του Ευδήλου;

Είναι αξιοσημείωτο ότι ένα χρόνο μετά την κατάθεση της έκθεσης αυτοψίας και της κοστολογημένης πρότασης του μηχανικού που προσέλαβε για το σκοπό αυτό ο Δήμος, η χρηματοδότηση της αποκατάστασης της λειτουργίας της μονάδας του Ευδήλου δεν έχει προχωρήσει, έχοντας εμπλακεί σε μία «περιπέτεια» που κινείται πλέον στα όρια του εμπαιγμού: Ξεκινάει τον Αύγουστο του 2024 με την άρνηση του Δήμου να καταβάλλει το απαιτούμενο ποσό (110 χιλιάδες Ευρώ+ΦΠΑ) προβάλλοντας την αιτιολογία ότι το ποσό αυτό θα ζητηθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και μάλιστα θέτοντας δίμηνη προθεσμία πριν αναζητηθούν άλλες δυνατότητες χρηματοδότησης. Στη συνέχεια, και μετά την παρέλευση αρκετών μηνών, δεν προέκυψε χρηματοδότηση αλλά προφορική υπόσχεση ότι το ποσό αυτό έχει εξασφαλιστεί υπό τον όρο να κατατεθεί μελέτη για την αδειοδότηση της μονάδας, αφού αυτή στερείται άδειας από τότε που κατασκευάστηκε! Αυτά διευκρινίστηκαν σε ανοιχτή

συγκέντρωση με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Δήμου την Απρίλιο του 2025. Έκτοτε, και παρά τις αλλεπάλληλες παραστάσεις της Κίνησης, τόσο στον Δήμαρχο όσο και στο Δημοτικό Συμβούλιο, και παρά τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν και στις δύο περιπτώσεις για άμεση ανταπόκριση, παρατηρείται μια ανεξήγητη καθυστέρηση του Δήμου να κάνει στον εντολοδόχο μηχανικό την επίσημη ανάθεση που απαιτείται προκειμένου να κατατεθεί η μελέτη για την αδειοδότηση! Και σε όλο αυτό το διάστημα προβάλλεται από πλευράς Δήμου προς πάσαν κατεύθυνση η δικαιολογία ότι ο φάκελος της μελέτης είναι ελλιπής, αποκρύπτοντας όμως ότι αυτό συμβαίνει επειδή ο ίδιος ο Δήμος καθυστερεί ακατανόητα να προβεί στην απαιτούμενη τυπική ανάθεση στον μηχανικό.

Επί της ουσίας η «ελλιπής μελέτη» αφορά Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, εννοείται που θα υπάρξουν σε περίπτωση λειτουργίας της μονάδας σύμφωνα με τις προδιαγραφές. Το ότι η συνεχιζόμενη μη λειτουργία της μονάδας προκαλεί ασύγκριτα μεγαλύτερη βλάβη στο περιβάλλον δεν φαίνεται να απασχολεί σοβαρά κανέναν από τους εμπλεκόμενους αρμόδιους! Από πλευράς του Υπουργείου Περιβάλλοντος υπάρχει η, καθησυχαστική μεν αλλά χωρίς καμιά χρονική δέσμευση, δήλωση του Γενικού Γραμματέα κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στο νησί, ότι «...δύο βιολογικούς στον Εύδηλο και στον Αρμενιστή, οι οποίοι θα αναβαθμιστούν με πόρους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, πόροι που έχουν ήδη εξασφαλιστεί.». Πέρα από την χρονική απροσδιοριστία, ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ωραιοποίηση της κατάστασης με την υπόσχεση ότι θα αναβαθμιστούν οι μονάδες, ενώ αυτές έχουν πάψει να λειτουργούν προ πολλού.

Τέλος, στην εκδήλωση επισημάνθηκε ότι ενώ η χρονική διάρκεια των έργων που απαιτούνται για την αποκατάσταση της λειτουργίας των μονάδων στον Εύδηλο και τον Αρμενιστή είναι της τάξεως μερικών εβδομάδων ή και λίγων μηνών, τα αποτελέσματα της δυσφήμισης που γίνεται από την συνεχιζόμενη μη λειτουργία θα αργήσουν πολύ να εξαλειφθούν. Εξ 'άλλου, με οικονομικούς όρους, το κόστος της επισκευής είναι πολύ μικρό σε σχέση με τις αναπτυξιακές απώλειες που επιφέρει η ρύπανση.

Μετά τις κεντρικές ομιλίες από εκπροσώπους της Κίνησης διαβάστηκε ανακοίνωση του Εξωραϊστικού - Εκπολιτιστικού Συλλόγου Αρμενιστή σχετικά με τις ενέργειες του στο θέμα της συγκέντρωσης. Ακολούθησε συζήτηση στην οποία επισημάνθηκε από το ακροατήριο η σοβαρότητα της κατάστασης και η απουσία εκπροσώπων των τοπικών αρχών.